

LENCYEL TAMÁS • LUMP ÚR & CO.

MB

216.074

ÚJ VIZEKEN

LENGYEL TAMÁS

LUMP ÚR & Co.

Ú J V I Z E K E N

LUMP ÚR & CO.

Lengyel Tamás

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

LUMP ÚR & CO.

Lengyel Tamás

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Budapest, 2008

PARNASSZUS KÖNYVEK

Új vizeken

XXXI.

Alapító főszerkesztő: Turczi István

Kuratórium: Kántor Lajos, Kukorelly Endre, Lengyel Balázs
Orbán Ottó, Pomogáts Béla, Tandori Dezső, Tarján Tamás
Turczi István

Sorozatterv: (Urbán Tibor terve alapján) Varga Sándor

Olvasószerkesztő: Vass Tibor

Produkciós vezető: Pálos Anna

Logó: Urbán Tibor

Első borító fotó: Vujity Tvrtko, Sidney Center, 2005

Hátsó borító arckép: Lévay Tamás, Bondi Beach, 2005

A kötet megjelenését a

HB 216.074

2008.

nka

Nemzeti Kulturális Alap

HANGA
KIADÓ

Budapest főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata

támogatta.

© Lengyel Tamás, 2008

Nagybátyámnak

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

E kötet darabjainak az alapjául, zömmel 2005-ben történt, valós tények szolgáltak, ezért bármínemű egybeesés a képzeletemmel pusztán a véletlen műve.

IDEGEN ÉS VENDÉG

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Idegen

People are strange...

Ausztrál vagyok,
nem értem magam.
Jó ideje már, hogy itt
ülök a motel halljában,
Doorst hallgatok,
az ablakon át bámulom,
ahogy percenként egy-egy
repülőgép emelkedik
egy létező világ felé.

Nem azt látom itt, ami gyönyörű.
Nekem másutt van kisfiam,
aki kétéves volt egy napja
(és van aki több).
De itt nincs fiam,
ez gyerekgyilkos tájék,
nincs fiamnak nincs hangja,
amit magamhoz szoríthatnék.

A repülők sem érnek el
olyan helyekre, ahol már
érvényes a létezésem.
Az alattomos felhők
hirtelen rontanak rájuk
és megfojtják bennem a hitet,
hogy legalább mások még
szökhethnének innen.

Koala Lump úr megadja magát

Kualában alig fordult meg a lábam.
Megostromolni esélyem se volt.
A többi mese volt.
A reptéren kitaláltam,
hogymennyi mindent láttam
– vagy legalábbis ezt meg azt –,
az ikertornyú Petronast
stb.

És hogy az ausztrál partokon,
sőt tán az Uluru-üveghegyen túl,
eukaliptusz teára vár
engem Koala a lump úr.
Ő, aki apró termete dacára nagy lábon él,
nagy különcc, mert a folyton nyárban is
pufók télikabátot hord,
és főállása, hogy állító nap henyél.
De ha azt a szót hallja: gyerek,
előbucskáznak belőle cifra történetek,
és megígérteti velem, hogy otthon
mindet elmondom majd a fiaimnak.

De, sajnos, mindebből fia
szó sem igaz. Ausztrália
nem nagystílű gyönyörök kertje.
Gyümölcsseit nem csak bottal verte
az Úr (vagy az urak).
Csak két-három, szerencsétlen,
molyos bundájú erszéynes matat
egy állatkerti törpefán.
Törpejövőjű emberkert szívében.
Nahát.

Erről meséljek otthon a gyerekeknek?
És biztassam, hogy óriás lesz,
akit a bábész népek majd jobban szeretnek,
mint egykor Sydneyben a koalát?

Sydneyben, betegen

Talán mert folyton ezt a
csapvizet iszom, vagy
mert olyan rendszertelenül
szedtem az antibiotikumot,
amit a doktornő még
indulás előtt, a légutamra
(lásd: Malaysian Airlines) kiírt,
vagy az átállás nehézsége miatt,
kábán enyhe lázzal járom be a várost,
míg végül beleszédülök az ágyba.

Ekkor megyek le lifttel oda,
ahol Sophia Loren és Albert Einstein
már tetre készen vár.
Azonnal indítanak egy sereg manót,
akik puha végű seprűkkel űzik
belőlem az ártó baktériumokat
a fejtől egyre lejjebb, és a
lábujjaimon át ki a szabadba.
Majd újabb sereg törpe
érkezik, és locsolócsöveken át,
ugyanilyen módszeresen,
gyógyító permetszerekkel
árasztják el a szervezetemet.
Mihelyst végeztek, el se köszönnek,
mindenki eltűnik. Milyen
bugyuta képzetek. Ha ezt
leírnám, kiröhögnének.
Elalszom.

Nagybátyám Jézust látta,
miközben mérgezéséből – amire
orvosai azt mondták, halálos –
kigyógyult. No, de én tudom,
hogy nincsenek törpék, manók,
Einstein és Sophia Loren.
Nagybátyám viszont mindmáig
hisz abban a találkozásban.
Így bárki által jól látható
a különbség egy háborodott
és egy épelméjű közt,
a Sidney Point Towerből nézve.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Vörös és kék

Mint a gogoli Oroszországban
a katonai szalagrendek,
csak ennek a kettőnek a hatalma
sokkal végtelenebb.

Ha kitérni vágysz valaki elől,
aki te vagy miért
kellene éppen India felé...
Persze, bárhová is fölőseleges...

Ha már úgyis itt vagy,
ezen a déli földrészen,
a cseppekben és szemekben
könnyebben megtalálod Azt.
Akkor tudhatod biztosan, hogy sikerült
ha mások, akik nem keresik,
és nem is értik, te miért,
azt mondják: neked elmentek hazulról,
vagy: huzatos a fejed.
Mert, mint tudjuk,
a végtelenek egy
pár huzatosban találkoznak.

Országos Széchényi Könyvtár

Ven

when we are strangers

Jönni messzi tájról, látogatóba.
Látni emberséget próbáló dolgokat.
Megérteni, ne adj ég, megértetni
általuk önmagad.

Vendégként mindent kóstolni,
de nyelni már inkább ésszel.
Nézni, de nem lenézni, ha más vagy
mint a délszaki középszer.

Megismerni, hová jutsz, anno,
ha gyerekként elég mélyre ásol.
Kitudni az okát, hogy ha mindenütt jó,
miért jobb vagy rosszabb máshol. –
Azért csak jó buli lesz ez.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

ÁLLOMÁSOS KÖLTÉSZET

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Épületes

Most házakban gondolkodom:
Ungvári paneltorony,
45 m –
biztos pont –
otthon, csúnya otthon.

Sevillai székesegyház tornya,
100 m –
mellesleg nászút –
találkozás Kolumbusszal
és egy-két istennel.

Sydney-torony,
300 m –
álmaim földjén –
lelőtt poén.
Hova-tovább?

Kanberra

Sajnos, oda sem sikerült eljutnom,
de ha jól tudom,
Kanberra közvetlenül Aberra
szomszédságában fekszik.
Mondhatni, úgy viszonyulnak egymáshoz,
mint Szodoma és Gomolya.
Igaz, szikesfővárosukat
a kartográfiában járatlan
ausztrálok Canberrának írják.
Ja: C, mint Korvin.

Sosem értettem: mi köze
a Hunyadiaknak a kurvákhoz?
Tanárnőnk használta nagy élvezettel,
hogy, például: Adynak számos
nőismerőse volt – értsd: ez már döfi –
de közülük, úgymond,
korántsem mindegyik tisztességes nő.
„Tudjátok? – C, mint Korvin.”
Kanberra tehát az ostobasággal is határos.

Na, és a hazugsággal.
Nekünk azt mondták: igazi limuzinnal
visznek oda és a nagykövet
kalauzol végig a városon.
Hát, úgy vittek, ahogy téged.
Igaz, a nagykövet, igazi nagykövet,
elmesélte, milyen is az a hely.
Így azért már mindjárt más.
De így is valószínű, hogy
jövőre inkább Aberrába megyek,
az ördög vasvillájában nyaralni.

Mert szomjasan, a szállásommal
szomszédos amerikai típusú gyorsétterem-
lánc franchise-rendszerű üzletébe
betérni kényszerülván, eszembe jutott
a Goethe-sorvég:

More light.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Star City Casino

Előételnek fűszeres kagylót,
majd bébi barramundit eszünk
(*come on baby barramundi*),
vagy csak úgy teszünk.

Előbb nézzük a pénznyelőket,
aztán már dobálunk
(*eccer homo ludens!*),
és most úgy csinálunk.

Tojunk a bokros teendőkre
az urak életét éljük
(az úr a bokorban is úr),
reméljük.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Taronga

Cseperedő fiaimnak

Taronga. Liften megyünk a dombra,
pörgünk, mint a malomba.
Pálma hullik halomba,
párna lehet a lombja. Taronga.

Taronga. Tatu fut a karomba,
emu elől farolna.
Dingó ér a nyomomba,
ne légy velem goromba, Taronga.

Taronga. Felém sziszeg a kobra:
„Engem gondoz ma Szonja,
elővillan a combja.
Téged se hagy talonba’!” Taronga!
Kengurugrik orromra,
nem ringat már álomba Taronga.

A három nővér

Meehni, Wimlah és Gunnedoo,
három – nem csehov hanem
ausztralov – lánytestvér
kőtestét szél simogatja,
ritkábban esőcseppek nyaldossák.
Más kényeztetést nem ismernek,
mióta Kuradjuri a bölcs ember
sziklákká mentette őket.

Milyen nagy szerencse, hogy
a varázslót megölte
a három szerelmes fivér
montague-i törzse.
Különben a lányok visszaváltoznak,
hamarost vénné asztak volna
– izony, izony –
és meghalnak *in no time*.

Ehelyett most szememmel
becézhetem mindhármukat,
elképzелhetem ősi ölelésüket,
mely ígésző és kérlelhetetlen.
Végtelen évekig
vigyázzák így a völgyek lelkét –
Uraim, tessék leborulni.

Sydney Park, élet

Leültem egy padra és megöregedtem,
felettem fehér íbiszek és még mindig
a Malaysian Airlines járatai fűtyülnek rám.
Mintha csak zománc volnék ezen a padon,
vagy a szomszédoson, ha otthagynom,
az üveg Victoria Bitter.
(VB? Azért ez sörnek is finom.)

Egy férfi jön, épp egy tucat kutyával.
Célja van. Egy-két óra kutyasétáltatás,
aztán kutyákat leadni, fizetséget felvenni,
és mehet bevásárolni a gyerekeinek,
vagy a haverokkal issza
a már említett nemes seritalt.

Távolban a Sydney-torony,
a ronda rúd, tetején a hordóval,
és néhány másik szörnyház.
Ide vágytam.
Vagy sosem voltam másutt?
És most akkor innen el? Hová?
Még az ausztrál szarka
(hangilag inkább macskavarjú)
is rajtam nevet:
mese ez fiam,
régebben örültél neki.

A világ vége szép

Nem arra gondolok,
amikor jön majd az Armageddon
tornádókkal, földrengésekkel,
kopasz nyugati színészekkel,
és egyéb járványokkal.
Bár ez sem lesz haszontalan.

Hanem az a hely, a foncsoros
vakfoltos antik üveghegyen túl,
a kurtafarkú, madártalan,
ahogy mondják,
hová a szegényember-molnár
legkisebb királyfia, én –
bármennyire is hihetetlen –
előbb-utóbb mindig odatéved.

Mögöttem csodaszép sivatag,
köröttem paradicsomi élet,
előttem tenger nyugalom.
Azon túl állítólag jég.
Azon túl, állítólag
megint minden folyékony.
És sehol egy apró rés,
egy előtüremkedő kábel
vagy egy transzformátor
belógó sarka, ami sejtetné,
hogy innen nem is olyan távol,
már elkezdődik a hardver.

ÖTÖDIK ÉRZÉK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Az üvegpalotákból rám bámuló dolgozók:
stra-pie, pum-pie, kala-pie...

egy békés nagy óceán-darabka:
písz ov kék,

és a szintén b. nagy sivatag –
ízeltőnek ennyi elég.

Országos Széchényi Könyvtár

Valami bűzlik ...sztráliában

Milyen egyszerű volt régebben,
amikor, ha valaki azt mondta,
a magyar szúnyogok nem csípnek,
és hozzátette: erről írj egy verset –
én megírtam és kész.

Bezzeg most már senki sem
gondolkodik helyettem.
Nem mondják meg, miről írjak.
Ha mondanák sem írnám meg.
Ha megírnám, ki olvasná el?
Mint kevésbé lakott szigetről
segélykérő palackpostát.

Mondhatnám, hogy:

Elhozom nektek a homok mozgását,
a parton kocogó nők szusszanását,
napnyugtából a pálma árnyékágát,
és minden, minden illatot:
a kéklő pára gyógyító illatát
az eukaliptusz dzsungelekből,
áporodott bűzét a koszlott nőnek,
aki száján szétkent rúzzsal,
kezében két nagy táskával
vándorol nagyváros főutcáján fel és le,
akár Pom-Pom egy örült rokona,
vagy szállásom ágyvasának
beleképzelt szomorúságszagát...

Mindez elképzelhető, csak egy nem:

a látogató itt nem szagol savanykás
bukéjú csirizes – kárpátaljai –
fekete téглаformát
csak szeletelt turistakenyeret,
nincs valódi búzaillatú,
sikerhiányos, rágós héjú, fehér – magyar –
csupán íztelen, szagtalan bevándorló-kenyér;
tán ez bűzlik Ausztráliában
– üzenem ma, magamtól, innen –,
hogy a kenyérnek nincs szaga.

„Dobröj gyeny, kilográm bjelovo hljebá”
mondom a kenyérboltban megkönnyebbülten,
egyórás sorban állás után.

„Gud afternún lédiz end dzsentölmön”
mondom ugyanazzal a szájjal,
erőltetett nyugalom mögül,
egy sydney-i sajtótájékoztatón.

Néhány NDK-s és csehszlovák bélyegem mellett
amiket, mint gyermek gyűjtögetek,
sok-sok szovjet, leendő önkényuralmi jelkép.
Felnőtt fejjel, gyerekesen,
egy sor angol királynőt veszek,
vizsgálgatom, ugyanazzal a szemmel.
(Kicsit tegyük félre a tényt,
hogy a sejtjeink gyorsan halnak.)

Egy irodalmár barátom szerint,
ha egy ember már veszi a fáradságot,
és leír valamit, annak legfőbb célja,
hogy valaki mást vagy másokat meggyőzzön
önnön nézőpontjának igazáról.

Egy frászt. Miről?

Hisz nem is értek semmit.

Csak nézek, mint a moziban.

Fővárosi hang-ár

Ha a Majakovszkij király utcában
megtalálod azt a hermetikusan záró ablakot,
kinyitod és van időd fülelni,
hallhatod Sydney-belváros tarka zaját:
vidám, kék egyenruhás fehér diáklány csapat,
afrikai zenészek a Darling Harbournál,
az ottani Városligetnél,
egy külvárosi élelmiszerpiacon keleti kofák,
Holdenek, kék-fehér buszok.

Kevéssel odébb, a pesti rakpart
egy pontján is érdemes figyelni,
egy csőből jön Sydney-kikötő hangja:
Háttérben ködkürt.
A kikötőbejárat előtt egy idős és két ifjabb
ágyékkötős (még ilyet, télen!)
aborigin didgeridooja szól. –
Egykor természetek kivájta hosszú üreges faág,
most csicsásra pingált szuvenír,
amit az egyik ifjabb testes
ültében mikrofonra cserél
és tökéletes angolsággal mondja,
mi volt az iménti zeneszám címe,
és hol, mennyiért kapható a lemezük.

De ha még megszűrni is képes vagy
ezt a tömény konok lármát,
megérzed, hogy odaát,
túl a bongó városon,
és túl a mesés Kéklő Hegyeken,
a világ szíve szelíden lüktet a tűző napon.

Ötödik érzék

Ahogy régen a kikötőkben ellenfelei torkát...

Ahogy most a szegények ingyenkonyháján a kanalat...

ugyanazzal az életerővel fog velem kezni.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

MAGYAROK ÉS MÁS MADARAK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Hetekkel ezelőtt kiadta Magyarországnak a náci bűnökkel vádolt Charles Zentayt, akiről az egész nemzetközi sajtó duruzsol.

Néhány napja eltemette azt a példás életű magyar házaspárt, akik kilencven évesen, egymáshoz képest fél óra különbséggel haltak természetes halált, és akiről addig szinte senki nem tudott. Azóta sem.

Ma pedig engedte, hogy emberöltő múltán édesanyám és nagybátyám találkozzanak.

A magányos

Milyen különös vagy így színesben,
görnyedt háttal, élő „egyenesben”.
De hát, mit számít a hát, ha csodát láthatok,
s fújhatok harsonát.
Megy a hír vízen át, parton át.
Mióta átkeltünk a Kárpátokon,
sosem volt rokon
még ilyen távoli, ennyire kedves.
Új a hely, és most szoknom kell ehhez is.

Nálunk, ifjan és fekete-fehéren ragyogtál,
bármi éremnél jobban.
Képzelt isten voltál, családi dogma.
És itt heversz a szemétre dobva? Mondják,
anyád kisírta a szemét, mert nem jöttél.
Mert nem mehetett eléd.
Bezzeg most megy a hír vízen át, parton át,
ha nagy a baj, nagy a jó, vonzza a médiát,
Híradó elkábít nagyanyót,
unokát, anyukát, apukát.
Téged meg bolondok nevetnek ki,
mint bolondot – vigyázz!
Meghibbansz, ha el nem rontod.

Pár éve, mikor még tinédzser – ismertelek:
nem volt halott feleség, halott gyerek,
hetvennégy ízig hajlott hátad
nem volt kegyhelye a magánynak.
Maradnál is még így, azt akarom,
öreg keret, friss arc, nyugodt falon,
alázatos anyának jólelkű fia.
De mert nem maradhatsz, gyere hát,
híreddel, vízen át, parton át,
haza.

Nagyanyám TV-zik

Gyere, Margit,
a fiad van a tévében,
kiáltja Kelusák néni,
a fiad van a tévében!
És Margit rohanvást bejön
(nem sejtjük hová, de be kell jönnie,
hiszen TV-zni csak bent szokás),
pedig ilyenkor gyönyörű odakint,
balról már csak a Hold hunyorint,
de jobbra a felhősáv peremén
még visszakacsint, jól táplált
házityúk tojásának sárgája
színében a nap,
s az ég éppúgy kék, ahogy zöld,
mint piros, ametiszt és egyéb.
Minden este megnézi közelről,
bár nem stewardess.
Ő ezt a látványt szereti legjobban.
Kelusák néni a Híradót.

Nézd, Margit, ez a te fiad, Pisti, nem,
kérdi Kelusák néni.
Hát, hisz' megismerem.
Ötvenöt év után, Istenem!
Azt mondják, Óztráliában van,
áradozik Kelusák néni.
Az előbb Alicét is láttam,
folytatja Kelusák néni.
Biztos mindjárt mutatják még.
Végre találkoztak,
mondja sóhajtva Kelusák néni.
Mondj már valamit, Margit,
aggódik Kelusák néni.

Ő meg áll és csak nem érti...
Ne sírj, Margit,
mondja Kelusák néni,
de belátja, tényleg nagy dolog
az információs forradalom.
Jó kis, vértől izmosos hírműsorok
és izgalmas szappan-operák
mellett az ember manapság már olyan
testéből való rokonát is láthatja az ernyőn,
akiről még Isten se tudná,
hová is tűnt.
Igazi csoda.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A gondos

Olyanok vagyunk, mint egy nagy család.
A nő ajándékot hozott nekem,
életemben másodszor látom.
Első volt a sajtótájékoztató.
Meglepetésem tárgya hasznos és szép,
ha módszeresen járom be a várost,
helyi nyelven *step by step*, akár
hét napon át is útbaigazít, ahogy az
egy Hét nap Sydneyben c. útikönyvtől illik.

A nő az interneten bukkant rám
és most aztán interjú leszek. Sajátosan.
Elolvasta egy versemet, egy cikkemet,
mintha egy szörszál szerint próbálnánk
lajstromba venni egy kengurut, ugróegeret.
A kortárs irodalom körül forog a szó,
már amennyire. Kiderül, hogy ő
a maiak közül egyedül Esterházyt ismeri.
Tőle olvasott egy könyvet. Melyiket?
Persze már nem emlékszik.
Bárhogy is számolom, ismeretei
sok férőhelyes panoptikumában
én leszek a másik kortárs magyar író.

Már jó ideje mondom az olyasmit,
amit más szájából halálra unnék,
szerencsére jön a férje, félbeszakítja.
Hívja, hogy induljanak.
Ahogy én is mennék már,
hét napra, *step by step*,
és a nő még képes önként érdeklődni
a portán, melyik busszal, mennyiért
juthat be ez a derék vendég,
értsd, serény személyem, a Citybe.
Tudja, hogy én Sydneyben is,
mint ő a jelenkori irodalomban.
De szép lassan majd eligazodunk.

A harcos

L.T.-nek, de nem nekem

Tűz-ember,
támasztalan ideáidat
nem kímélték a törpepápák.
A fennálló rend ellenedre volt,
ezért aztán az élet értelme
úgy száguldott el melletted,
mint te kaszkadőr-lovadon
a kocsmá előtt,
ráadásul hátrafelé.

Haragod jogos.
Botlásaidért senki nem kér bocsánatot,
terveid többfelé távolodnak,
a megrögzöttségek, mint holmi ragály
mérgezik testnedveidet,
szeretteiddel egymás
kudarcait tűritek nyögve.

A harcnak nem lehet célja
a megsemmisülés.
Rendünk fő ellenlábasa,
az alázat,
keserűn döngeti lelked
sportsarnokának kapuját.
Mi lenne, ha egyszer csak
kinyitnád?

Még egy rokon

Ha hármat visz, ötért odaadom, mondja.
Jó, de akkor kérek hármat az edényfogó
készletből is, ugyanennyiért, kontrázok.
Meg ötért kettőt ebből a három
dolláros táskából.
Na, jó, feleli.

Figyeli a beszélgetésünket.
Honnan jötték, kérdi.
Magyarországról.
Á, Budapest. Akkor mi rokonok vagyunk.
Elértem. Igen, mondom, voltak
közös dolgaink úgy ötszáz éve.
Inkább ezer, helyesbít, Attila idején.

Nem ugyanarra emlékszünk,
de nem vitatkozom.
Így esik meg, hogy török
rokonom is terem egy ausztrál
belvárosi kínai piacon.

BÉKE-RÍTUSOK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A vietnami erőszaktevő

Rokonaim közt akad olyan,
akinek, talán a maffiához is köze van,
de kiderült, hogy minden rokonomon
túltesz Tom, a Yun Soong családból.
Már ahogy az étteremvezető-asszony
társaságában közeledett,
láttni véltem a tüket és a mérgeket,
melyektől oly sok áldozata elhullt
s amiket ma ellenem használ.
Jön a fulladás, a gyulladás, a hasnyál-.

És valóban. Az átkozott,
mikor könnyedén letelepedett mellém,
bár olyan zsenge még, hogy
szőr sem nőtt a mellén,
lerítt róla – az életemre tör.
Attól sem enyhül, hogy engem
amúgy is súlyos kórság gyötör,
és gyengébb vagyok, mint
Lappföldön a legyek. Na, én megyek,
gondoltam, de már túl későn,
és ami ezután következett,
arról beszélni is kín, legfeljebb annyit,
hogy másnap is égett a szám.

Bizony, ilyen volt Tom druszám,
ez az arcátlan pernahajder,
kegyetlenül erős és heves,
akár a legtöbb vietnami,
ha nem több mint leves.

Én nem vagyok fajgyűlölő.
Amikor olyan voltam, hogy
gyerek, még azt a szót sem hallottam,
hogy faj, legfeljebb, hogy: egyél.
Most meg az Oscar nevű bárban
ha kést-villát kérek az ételhez,
azt mondja a tejfölösképű:
„Hisz ez egy pizza.” –
Nem viszi sírba a titkot,
hogy mi van előttem az asztalon.
Aztán egy bevásárló egységben
egy kedves arcú ázsiai eladólány
készségesen köszön:
„Mizujs, pajti?” Én már
azt hinném, hogy kikezdett velem,
de ő csak azt, hogy közvetlen.
És ez a közvetlenség
minden kuncsaftnak kijár.

Egy újabb klubhelyiség bejáratánál
egy korombeli portásforma ember
odaszól a nála jóval idősebb
nagykövetnek, akinek múltó
társasága részemről
nem előny és nem hiba –
„Erre, haver.”
Vagy egy kevésbé antagonistá példá:
Sydney-torony kilátó, páratlan élmény.
Heveny motozást követően,
a liftből odafenn kiszállva,
közömbös biztonsági őr invitál:
„Mozogj, hékás.”
Köröttem az egyenlőség földje
és enyhe börtönhangulat.

Az hogy szinte nincsenek utcatáblák,
legnagyobb részük nem eszik levest,
és barna lábvizet isznak kávé helyett,
csak ritkán zavar egy kicsit.

Sokféle ízlés dívik erre,
mert sok népet fogadtak be a
vendégszerető aboriginek,
van itt angolszász, ír, maláj,
kínai, török, vietnami, laoszi,
orosz, magyar, lengyel,
indonéz, olasz, cseh
és sok más náció.

Hogy mi kéne még?

Több ész!

Több józan ész!

Anti-rasszista vers

Anti, vagy a genius loci miatt,
Anthony, mezőgazdasági munkás.
Reggel célszerszámmal a kezében
útra kel, és jártában keltében,
„hol vagytok gyökerek?” felkiáltással
csépelni kezdi az övétől eltérő
bőrszínű felnőtteket, többedmagával.
És gépjárművet ront, kirakatot zúz,
mert néhány az övével szintén nem
egyező pigmenttel rendelkező felnőtt
megvert két fehér vízi mentőt.

A déli földrésztől távol, „Öröp”-ban
körülbelül ugyanekkor Antoine
vállalati dolgozót verik színes bőrűek,
mert egy csapat sápadtarcú rendőr
egy trafóházba és a halálba kergetett két,
a verekedőkével rokonítható bőrszínű férfit.
Én ekkor már nem vagyok Sydneyben,
ahogy Párizsban sem vagyok,
sem Szabadkán, sem Freetownban,
sem másutt.

Én ekkor nigger sem vagyok,
és digó sem vagyok,
és goj sem vagyok,
és zsidó sem vagyok,
és ozzy sem vagyok,
és magyar sem vagyok,
és muszka sem vagyok,
és cigány sem vagyok,
és gvájló sem vagyok,
és ferdeszemű sem vagyok,
és feketeseggű sem vagyok
és rézbőrű sem vagyok
és jenki sem vagyok,
és senki sem vagyok...
Ne üssetek.

A kannibál lelkiismerete

Megesik, hogy néha magadba nézel?
Lásd, ilyenkor a dolgok összezsúsznak,
nem érted saját képzettársításaid,
romlottabb íze lesz a húsnak,
társaid jutnak eszedbe, akik
ugyanígy falták fel szeretteiket
és most hiába bújnak el,
tépett nejlonfüggöny nem takar,
szakadt lépcsőlakó kinevet.

Menekülni kéne valakihez,
mint anyjához a kibaszott költő.
Mesterkéeltséged szembeötlő.
Hová mennél? Poharad urna.
Újra meg újra elemészted
a pár lelket, aki a jobbik részed.
Ja, kispofám, ezt jól benézted.
De legalább nem hajlasz genocídiumra,
az erőszak neked pl. nem siita-galopp –
kannibál nem hinni Allah.

Néha a sár is sír, amiből lettél,
és a reggel szívesebben kivetné
nyálkás leheleted, minthogy kívárja,
mikor ez az állapot, ami
a nevedet viseli utoljára
fájdítja a világ gyökerét,
mert elnyugszik, elomlik, elég,
s a természet seggén pörsenés
nem leszel már.

*miközben a maradék dühöt
kis gyömbérgyökér hozzáadásával,
s csipetnyi reszelt citromhéjjal ízesítve,
kislángon tehetetlenül forraljuk.
Günter Grass: Disznófejkocsonya*

Mindig legyen nálunk egy adag
jófajta sűrített gyermeksikoly.
Nem az a hullámvasútról
alágördülve zengő hangú,
hanem olyan kisdedeké, akiket
szüleik betegre vernek, mert
nem bírják hallgatni, hogy sír,
a bevizelő kisiskolásoké, akikre
– megint csak média-közhely –
társuk automata pisztollyal lövöldöz,
halott anyja mellett visító gyermeké,
akinek „csak” könnyökből tépte le
karját a repeszgránát,
az alig serdülő gyereklányé,
aki, miután erőszakot tettek rajta,
lassan élve elég...

Elég. Kicsit még vízzel oldhatjuk is talán.
Vagy fűszerezhetjük népirtásból,
nukleáris huncutságokból származó
áldozatok természetes hamujával.
Aztán hívjuk össze mind a földi
helytartókat, nagyvezíreket, kishercegeket,
kínáljuk őket féltő gondoskodással:
„tessék, edd meg, amit főztél”,
és várjunk, jön-e a róka.

Ahimsa.

Magunk se mulasszunk el betelni vele.

Az évszámokkal úgy vagyok,
hogy a túl kicsik túl nagyok.

Például: 000.

Emlékezzünk a fura úrra
ki holtakat támasztgatott
– mit vétett a szegény halott? –
s rosszul mérte fel a helyét.
(Nem úgy, mint 007.)
Szóval a kicsik ilyenek.

Én is maradnék még gyerek,
ki anyja mellett oldalog,
néha ijesztik a nagyok,
a rút busó-történelem.
De felnőttem, hát, nyelem
az epét, mit fejemre rak:
tank, vérmező, kamra, barakk.

A szabadság az nagy dolog.
Nyáron, ha lehet strandolok,
télén, ha tudok melegszen,
gyilkosokkal nem verekszen.
Hogy ezt tehetem oka van.
Talán, hogy nem hagytam magam.
Talán nem én, valaki más.
Hány hulla egy feloldozás?
Nekem jólét, neked verem?
Nem kapar ki a kutya sem.
Nekem is verem ez a lét.
M'ért van bennünk ilyen sötét?
Én is pisze, te is pisze,
gyere pisze vesszünk össze,
vagy emlékezzünk egy nagyot,
te is halott, én is halott.

A bombagyáros

Sosem tudhatod, mondja a barátom,
mert van barátom, ez az egy biztos,
sosem tudhatod, kire mikor
kezdenek el hatni a szavaid –
akár egy időzített bomba.
Csak ki kell várni a hatásukat.

A dingó önfejű állat,
nincsenek barátai. Sajnálom
hozzáértés nélkül tárolt indulatai miatt.
Én a dingókkal vagyok.
A rácsfalon túlról nap mint nap
elküldöm nekik néhány költeményemet.
Tudom, közéjük kéne mennem,
tényleg segíteni, ha mással nem,
legalább hús-vér jelenlétemmel,
de gyáva vagyok. Maradok bombagyáros.

A dingók ma megint egymást marták
az áldozatok száma több, mint száz,
köztük harminc kiskorú kölyök.
A béketárgyalások kudarcba fúltak.
A túlélők most sem olvasnak verset.

LUMP ÚR & KO

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

(á la Lengyel Tamás)

Rendszerint balról jobbra, de ha kell,
akár úgy, mint a közel-keletiek, és rúnákkal,
poliszintetikus vagy jogi nyelven
azt írom, azt mondom,
mrtyor ma amritam gamaya és a többi.
És még csak dühös sem vagyok,
pedig ha értenétek, ha felfognátok,
a koala is befogná végre.

Önbecsapás lenne úgy is, hinnem, hogy
én állok egyedül, mint az éjfél,
és a ti-fajta dolgok a világban,
koros-közömbös vakolat módjára
egyre jobban távolodnak a falaimtól.
Mállok én is,
mint orvosból lett ópiumevő,
élet- és vállalkozó kedvem se nő,
folyton csak vedlik rólam, hogyha volt,
az út végének címzett arctalanság.

Vigyázom most már aprónépek szép álmait,
de a világbéke sem ilyesformán mozgat
(szépségkirálynő már úgysem leszek),
talán egyszer, ha valaki megint belém lapozgat,
mikor a föld mögött osonnak tovább
kövér ujjperceim nesztelenül,
és a(u)sztráltestem másokéval vegyül,
meglátja miről biztosított még
e furcsa elvont társulás.

Lump úr hitvallása
az emberekben fészkelő
szenvedésről és gyűlöletről

Gyarapodik,

mint porkolábban a por,

mint szarkalábban a

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Lump úr fajelmélete

App-földön élnek az appok,
feketék, sárgák és drappok.
Őket dühbe ne hozzátok,
szörnyű dolog az app-átok.

Any-földön élnek az anyok –
lényegében hibátlanok,
de hol a két föld összeér
patakokban ömlik a vér.

Gyer-földön élnek a gyerek –
hangosak és éretlenek,
de ha egy gyert ölébe vesz
any és app között béke lesz.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Lump úr meggyászolja sok gyermek halálát

Szörnyű már nem lenni gyereknek,
undort adni a reggeleknek,
hazugsággal haraggal játszani.
Hogy nincs más csak ez a sodrás,
a soha el nem dőlő gátak,
az apró kínzó szögecskék,
hogy fáj a száj ha nevetek.

Csibészek mi lett veletek,
mitől cserződik így a bőr,
ajkatokat milyen tömör
lemondás-alku hagyta el,
hová lett a minden lehetek,
a hol a helyem mért váltotta fel?

Szörnyű már nem lenni, gyereknek
lenni, az volt valami
rajongást inni, szívünk hallani.
Sosem lesz többé tánc ez a mozgás,
nem nevetünk játékleguánnak,
lassan az angyalok is megutálnak,
még ráérnénk szikkadtnak látszani.

Országos Széchényi Könyvtár

Lump úr és a közlekedő regény

Van bennem egy regény –
néha csak lóg, mint csók
a falon, szeretünk portréja helyén,
pedig a buta szív-veréb
mellett, a mellemben
ugrándozott még az elébb,
máskor – mint az albán
életszínvonal vagy a mienk – a zsigerek között
alászáll, hogy mutassa, regény a talpán
vagyis a talpamon,

van bennem egy regény,
s lenne rá alkalom,
hogy megírjam, majd megírom, meg én –

hazáig hozzátok kötözött.

Néhányszor még elnyűszítem, hogy
kellesz, mint lélegeztetőgépnek az áram,
s ha a vén prof. lekapcsol akkor is...
találkozzunk majd nálam:
felvesszük legszebb levetett bundánk,
sose voltunk már olyan szépek,
csak szürkületnél mutatkozunk
meg ne ijedjenek a népek.

Szégyenembe törülközőm, mikor
önzése megint szememre hányod;
port, fóliót nézegetünk együtt,
én felnőtt fiaim, te láva-szemű lányod,
könnyezünk majd, mert hiányoznak,
könnyezünk majd, mert tudjuk, mi is nekik,
és örülünk, mert itt lent minket esznek,
de ott fent őket etetik.

Ha meguntunk civakodni, azt mondog
játszunk igazmondást – úgyis hiába,
mindig te nyersz. Inkább gondolatban
újra elutazunk Skandináviába.
Ilyen boldogan telnek majd napjaink,
ha végre nem gyógyszerrel etet,
nem itat sósavval a vén prof.,
csak bírjuk ki ezt a pár hetet.

Egyirányú hal

A legtöbb koala különböző,
mondta egy napon Lump úr.
Persze, vannak olyanok is,
akik hasonlítanak,
nem egyszer megesett már, hogy
azt hittem egy halott
ismerősöm jön szembe az utcán,
pedig az lehetetlen,
mert halott.

Mikor még élt vergődött,
csapkodott erre-arra,
vagy ha kicsit szerencsésebb volt
lubickolt színes élvezetekben,
de most már nem.

Ugye, mennyivel jobb lett volna
egyszerűnek megmaradni,
vagy egyhegyűnek,
mint a hal?

Országos Széchényi Könyvtár

LUMP ÚR BARÁTAI

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Burnam Burnam

Ismeretlen előttem a félelem,
nem vagyok a forma rabja.

Amikor a wurundjuri törzsben
csecsemő születik, azt súgják a fülébe:
„Szeretünk és segítünk az utadon.”
Amikor valamelyikünk távozni készül,
azt súgják a fülébe:
„Szeretünk és segítünk az utadon.”

Az „Istennek hála” nem üres közhely.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Emu asszony

Azért fekszünk egymás mellett –
két fásult csöves,
hogy ebben a téli éjszakában is
élhessünk még,
szakadt pokrócok, friss hírek között.
Te nekem vagy
büdös rongyokba bújtatott napom,
én neked
roggyant oldalú cserépkályhád.
Tagjainkban sajog a tehetetlenség.

Nincs bennünk semmi közös.
Én kisvárosi „úrigyerek” vagyok,
te a síkságok nomád nője.
Azt sem tudnád, hogy élek,
ha nem vacognánk itt együtt
a Rózsa utcai bankfiók
falának tövében.
Azt sem tudod, hogy élek.

Nem vittelek,
nem jöttél velem
Európába nászútra,
s a faludba sem mentem el,
hogy részt vegyek
a törzsi beavatáson.
Úgysem feleltem volna meg,
sosem felelek meg,
és ez még csak nem is adottság.
Azt sem értem, miként kerültem
melléd erre a kitüntető helyre.
Vagy... szeretném nem érteni.

Az utolsó ausztrál népmesék

Hanyatló kor volt,
egyre kisebb költők világa.
Az ellenlábás törzs vezérei
szűk körű vacsorát ültek
és társalgás közben történt,
hogy a vezér pigmeusnak nevezte
az uralkodó törzs főnökének
aborigin asszonyát.

Egy barát, mert így kézenfekvő,
már sietett is a Hírvivők törzséhez,
s azok boldogan kürtölték szerte,
hogy micsoda politikai inkorrekttség.
S még a Liberális törzs is követelte
saját vezére lemondását.

A fiatal, épp pályája csúcsára ért vezér
lemondott, és fertályóra múltán
öngyilkosságot követett el.
A Hírvivők törzse ezt is
boldogan kürtölte szét.
Csak az abo nőt nem kérdezte senki,
hogy tetszenek neki
az efféle ausztrál népmesék.

Mutandur

Marlo Morgannek köszönettel

A mutánsok színrelépése előtt
itt több száz nép beszélt több száz ősi nyelvet.
Léteztek törzsek, amelyeket asszonyok
és voltak, amelyeket királyok irányítottak.
Egyesek → vae victis – megették
a legyőzött ellenfelet.
Mások, hogy inkább elijesszék,
megtöbbszöröződtek vagy eltűntek.
Halottaikat barlangokba és
szent helyek mellé temették,
vagy temetetlenül hagyták a csupasz földön,
hogy táplálhassák az állatokat.

Egyes törzsek örök békében éltek,
csak növényeket ettek, hiszen növényt
gazdagon termő vidék volt az otthonuk,
és nem ismerték a betegségeket.
Totemállatuk volt a kenguru,
aki mindig előre megy,
az emu, a termékenységet hozó,
a kígyó, aki híján van a ragaszkodásnak,
a delfin, a boldog és szabad.
Ilyenek voltak.

Ma is kiteszi még a számuk az otthonukban
élő idegeneknek az egy-két százalékát,
de most már nyomorognak,
megalkusznak és beolvadnak
vagy saját elhatározásból
kivonulnak az életből,
belőlünk.

Új Cook kapitányok

Mienk az árnyék,
régi árnyékokot,
amit napközben arcátlanul
hordoztatok a homokon
amerre tetszik,
és a szél,
ami bőrötöket cserzi,
hajatokból kifújja tetveinket.

A zöld után
most már mienk a sárga
és a vörös szín,
a sivatag és a kenguru színe,
de még ugrálhattok körül köre,
ehettek fekete férgeket, amíg
nem lesz mienk az összes kő
és a fekete szín is.

Mienk a víz:
az eső, a testnedveitek,
és mindet hasznosítjuk.
De hiába bújtok el,
mert mienk a föld méhe is,
ahová csontjaitokat rejtitek.
Takarodjatok onnan!

A magas bennszülött

Szegény, jó Doomadgee
már szinte semmit nem talált,
csak a szájában a nyál, a hang
az bírt még összegyűlni:
„egyszer úgyis feketék leszünk mind,
ha másképp nem, hát, mint a szén.”
Ezt érthették úgy, hogy „a kurva
anyátokat, mocskos rendőrök”.

Ne szólj be a rendőrnek
– nem tudta ezt Doomadge –
mert a rendőr több mint rendőr,
a fekete, a fehér, a tarka
és minden olyan kétlábú,
aki nem bennszülött, és aki mások felett
őrizzék a rendet, osztaná az ésszt,
a kegyet, az alamizsnát,
aki másoktól elvesz, aki irányítani kész
legalább egy bizottságot, legalább országokat.

Leendő vagy már alanyi rendőr hagyja ott
a részeg koldust feküdni a fagyban,
ordít a másik rendőr-trolivezetővel,
rendőr-parkolóőrrel az utcán,
rendőr-járókelővel az utcán,
félrelők, rátapos.
Évente megjelentet egy szörnyű szar kötetet,
hetente félrekezel egyre súlyosabb beteget,
óránként meghamisítja a híreket:
más nem számít csak a halál.
Iskolában nyomorít gyereket,
rendőr-gyerek iskolában nyomorít tanárt.
És vigyázni kell, mert amelyik
azt mondja, hogy ő nem is rendőr,
az még a patkánysülnél is elvetemültebb.

Szóval, tudod – ahogy mély, nyílt víz
színén úszva is tudod, hogy mindjárt
kinyúl egy nem emberi kéz,
torkon ragad és léránt –,
bennszülött, sosem szólhat be a rendőrnek.
Mikor apád börtönben ült, mit tanultál?
A bíróságon tanúsítják majd, hiába minden,
hogy véletlenül ölt meg az a lépcső,
a bíró-rendőr meg persze örül,
az úgy ilyen szerencsés lezárulásának.
Neked meg már úgyis mindegy, nem?

Hidegebb országba távozol,
hűvös angyalok közé,
a menny rendőrbugyrába,
ahonnan azért, ha szerencséd van, láthatod
– aki, mint tudjuk, nagyon elfoglalt –
Istent, amint szutrát olvas,
vagy hátat fordít, mondjuk francia nyelvre,
de milyen más nyelveken tehetné,
ha nektek se atyátok, se fiatok
nem hagyott hátra semmi szent iratot,
hát, lásd be, a ti hibátok,
a te hibád, hogy paráználkodik.

Az angyal-rendőrnek már
nem is kell beszólnod, tudja,
úgyis megtenné előbb vagy utóbb,
hideg öklével agyba-főbe ver,
lerúg a lépcsőn,
még jobban meghalsz.

Ördögi helyre esel,
nyálkás rendőrök örülnek itt neked,
kis leninek, sztálinok, maók, kim ir szenek,
faszszopó cenzorok, hóhérok,
pinaszájú besúgók, verő- és nyalólegények,
és egyéb buja lények,
nyelvük tövig a főördög és egymás ánuzában,
mert anus anum lavat.
Csodalények, kiket, lévén te ausztrál,
nem hogy nem láttál, el se képzelteél eddig,
és kiket többé fel sem ismersz majd,
mikor hűvös angyalok lesznek.

Most még előbb lerúgnak a lépcsőn.
Nincs választás, az élet egy kerék,
régen aranyból volt,
most talán szénből.
A halál egy fa,
állatok, emberek
egyéb fűtőanyagoknak való.

Leküldik az ocsmány kövér nőt a b.-be,
abból rögtön feljössz A.-ból,
Isten, a rendőrök, meg a többi nyelvművelő
bosszankodik meg csodálkozik,
azt mondják egymásnak: „né' már”,
ahogy ilyenkor szokták.

Hová lett Doomadge?
A rendőrök fogták,
lerúgták a lépcsőn,
jól agyon is verték,
kitörött a nyaka,
magyar gyerek gyógyítja.

Abo a sarki kocsmábó'

Esik nem otthon nem beszél esik
álmodik lovakról keze remeg
simogatja homlokuk kezében röhög
harsányan nem beszél csodálkozik.
Elindul körbe jár sehonnan kimegy
talpánál késhegyen remegő türelem
elindul gyenge lehajtott fejen
beteg szájában föld.

Meglátja átlépi kínozza remeg
simogatja kínozza remeg leül
egymagában ölelés táncra hívó hideg
szétszorítják vágyak beteg röhögés.
Lépcsőre ül olvassa tépi remeg
kapualjban harag emberek kocsmából tova
szemközt néni kutyával nyelvet ölt
csókolom ostoba durva harag.
Fölkel kukához odamegy szemközt
szeméből messziről durva harag

belelát emberek bentről nézik
madarak megint bentről nézik
fák szégyenfák odalenn
szégyenház szégyensír közepén szégyenszék
beleül keresi lefogják belerúg
sarokba csókolom bevágja köszönöm koppan.
Kik esését látták a
madarak emberek nézik bentről röhögnek
haraggal hazamegy hazajár sehova leborul
isten kiszáradt fa

Rögevők

Fényüket vesztett papjaim,
kívül rekesztett érzetek,
halott-hatású ételek,
barokkba fásult napjaim.
Hány tűz ég mögöttem?
Több méter körömmel és hajjal jöttem
idáig. Hová? Minek?

Hát ti? Összhangban vagytok magatokkal?
Vagy még barátkoztok az utcákkal,
ami mögül ijedten ki-kinéztek?
Úgyis rögevők lesztek vagy plázazenészek,
mint az abó-k.

Most már tudom, hogy nem azok a rosszak,
akik az üresből visszakuplungoztak
kétévesen.

Vagy ott kinn nyúlt mellé valaki nagyon,
vagy én vagyok egy kretén mert hagyom,
hogy így legyen.

Országos Széchényi Könyvtár

Waratah

Ha jó lesz, holnap találkozunk...

Morisson

Így becézném,
ha akkor még mindig élnénk.

Sétálnánk fűfák
és rózsaszín gumivirágok közt,

kettőnké lenne a világ.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

ODA HAZA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Búcsú az óceántól

Badarság.

Dehogyan is olyan, mint tinédzserkorban

az első izgatott érintés, az első

biológiai-érzelmi alapú tévképzet:

megdugtam – szeretem.

Nekem a nagy víztükör

sosem okozott csalódást.

Vízből vagyok. Víz vagyok.

(És nem kizárólag a fejem.)

Mellékes a forma, amit

pillanatnyilag kitöltök.

Két napja, mikor a Csendes-óceánban úsztam,

enyém volt minden ereje.

Nem tettünk különbséget egymás között,

belsőmben cápákat dajkáltam

(akármilyen hülyeségnek is hangzik).

Most érzem, hogy fogy az erőm,

és mire hazaérek,

szőrszála olyan leszek,

mint a többi szárazföldi patkány.

De hála Istennek, ez sem tart örökké.

Fiaimnak egyszer majd hosszú,

kalandos útjuk lesz, ha dimbes-dombos

vidékünkről elindulnak a legközelebbi

tengerig vagy óceánig,

hogy poraimat ott,

mint kiszínezetlen pletykát, elhítsék,

illetve, újra a nedvességnek adják.

Én ugyanis nem adom alább.

Bensőséges részek

Agyagvörös, homoksárga.

S a zöld bozótosok, barna dombságok,
kiszáradt szürke medrek.

Egyre újabb vásznakat von magára itt a föld.

Fák formáit rajzolják elém a folyók árkai,
a sivár lapályok meg égig érő törzsi vadászok
fegyvereit és zsákmányállatait.

Na, tessék, most, például, a kontinensnek
talán a kellős közepén

mintegy tíz kilométer hosszan,

megdőbbentően szabályos
vadkacsafejforma felett repülök.

Erről biztosan nem írnak az útikönyvek.

Gácsér lakópark-oázist

is majd soha építenek itt.

Lentről szemlélve nem lehet sok értelme
az ilyen tájnak, hiszen emberjárta
utak nincsenek erre.

De idefent igazán tudok örülni,

mint a vadkacsanőstény, amelyik
másutt vígan mutatja majd kicsinyének:

„látod ott lenn azt a formát?

Épp olyan, mint régen az ember.”

Rövid szózat, az engem éppen buzgón
kiszolgáló, gésa-forma öltözetű,
bámulatos, maláj légikisasszonyhoz

Ó, jaj!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Kőemu

Kedves állat.

Még érkezésem előtt
odatelepedett arra a lépcsőfokra,
csakhogy valami változatosságot lopjon
házunk lakóinak önmagukra káros mozgulataiba.

Megtorpannak, közelebb hajolnak,
egymásnak mutogatják.

Társaik megdöbbenését látva
még inkább lázba jönnek.

Ez nem akármí!

Nem kutya!

Kutyát talán még a szomszéd
ház lakói is tudnának.

Ez emu!

Véletlenül sem tévesztenék össze

egy kazuárral, egy struccal,
vagy a kengyelfutó gyalogkakukkal.

Alakját ők taposták módszeres lépteikkel,
verejtékes igyekezettel a lépcsőház fokába.

Ez művészet!

Örökkévalóság!

Mindenki csodálja!

Szakmai megközelítés:

Mint az a vizsgálatokból egyértelműen
megállapítást nyert,

egy kihalóban lévő faj egyik utolsó példánya
felfedezésének lehettünk tanúi:

ez a kőemu, vagy latin nevén emu caemuentum,
kedvenc eledele a közismert kozmopolita rovar
a repülő nyamnyamka,

és teljes szimbiózisban él
természetes környezetével, a lépcsővel.

Egyéb megközelítés:

gyalog.

Apu nézd egy köemu!

– kiáltja lelkesen egy ausztrál gyerek.

Aha – veszi át a szót
gondterhelt magyar apja.

Kerüljük ki, takarjuk be, védjük meg!

– skandálja a japán környezetvédő.

És: Csókolom a kezét, nagysád,
milyen kár, hogy eddig nem találkoztunk,
megengedi, hogy közelebb bújjak?

– forszírozza bűgó hangon a sárvarjú,
miközben gyengéden odahúzódik mellé,
hiszen egy csodalényt igazán megérteni
csak egy hozzá hasonló képes.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Képeslap önmagamtól

A világjáró konyhaszekrényen
ott van minden élményed,
a sok szép város, amikben megfordultál,
és Salzburg, Basel, Oxford,
Torremolinos stb. után
most odakerül Sydney is.

Szép volt fiú!
Én is mindig hittem,
hogy enyém lesz a világ,
s általa teljesebb leszek
vagy legalább szebb képeket
küldhetek – neked.

Továbbra is hiszem, hogy
eljön még a napja,
hogy mindkettőnk megkapja, ami jár:
láthatom, amit te láttál
te meg láthatod, amit én,
s konyhaszekrényünk mennybe megy.

A bozótvadász (avagy ugyanez másképp)

A bozótvadász nagyon bátor ember.
Csizmát húz reggel, hogy le vadássa
az összes bozótot a szavannán.
Ha hagynám, a fűvet is kiirtaná.
Mikor végzett a bozótossal,
a krokodillal vagy a bivallyal is
birokra kel, és miután győzött,
bőrükből kalapot készít.

A bozótvadász barátja az aborigineknek.
Ha találkoznak, beszélgetnek.
A bozótvadászkalap a butikokban,
a Sydney-cove északi partján 60 AUD,
a Sydney Point Tower-ben 50.
A Haymarketen lehet alkudni.

Reggelente most már én is felöltöm
bivalybőr bozótvadász kalapomat –
reszkessetek magyar bokrok!
(és gyökerek)

Tartalom:

IDEGEN ÉS VENDÉG

Idegen.	9
Koala Lump úr megadja magát.	10
Sydneyben betegen.	11
Vörös és kék.	13
Ven.	14

ÁLLOMÁSOS KÖLTÉSZET

Épületes.	17
Kanberra.	18
Mert szomszjasan, a szállásommal szomszédos amerikai típusú gyorsétterem- lánc franchise-rendszerű üzletébe betérni kényszerülván, eszembe jutott a Goethe-sorvég.	19
Star City Casino.	20
Taronga.	21
A három nővér.	22
Sydney Park, élet.	23
A világ vége szép.	24

ÖTÖDIK ÉRZÉK

Ausztralo-pite.	27
Valami búzlik ...sztráliában.	28
Még képtelenebb.	29
Fővárosi hang-ár.	30
Ötödik érzék.	31

MAGYAROK ÉS MÁS MADARAK

Ausztrália magyarul.	35
A magányos.	36
Nagyanyám TV-zik.	37
A gondos.	39
A harcos.	40
Még egy rokon.	41

BÉKE-RÍTUSOK

A vietnami erőszaktevő	45
Rasszista vers	46
Anti-rasszista vers	48
A kannibál lelkiismerete	49
Ne mártás	50
Pl. '956	51
A bombagyáros	52

LUMP ÚR & KO

Lump úr & Co.	55
Lump úr hitvallása az emberekben fészkelő szenvedésről és gyűlöletről	56
Lump úr fajelmélete	57
Lump úr gyászolja sok gyermek halálát	58
Lump úr és a közlekedő regény	59
Koalakísérlet	60
Egyirányú hal	61

LUMP ÚR BARÁTAI

Burnam Burnam	65
Emu asszony	66
Az utolsó ausztrál népmesék	67
Mutandur	68
Új Cook kapitányok	69
A magas bennszülött	70
Abo, a sarki kocsmábó'	73
Rögevők	74
Waratah	75

ODA HAZA

Búcsú az óceántól	79
Bensőséges részek	80
Rövid szózat az engem éppen buzgón kiszolgáló, gésa-forma öltözetű bámulatos maláj légikisasszonyhoz	81
Kőemu	82
Képeslap önmagamtól	84
A bozótvadász	85

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Kiadja a Tipp Cult Kft.
1147 Budapest, Gyarmat utca 106.
Felelős kiadó: Turczi István
Nyomdai kivitelezés: HANGA Kiadó

ISBN 978-963-9781-03-0
ISSN 1589-2735

4262/08

J V I Z E K E N

Valaki a világ végéről beszél. Mármint az ausztrál üveghegyeken is túlról, ahol a macskavarjú él. Igaz, nem mondhatni, hogy az utolsó ítélet ne érdekelné. Ne nyomasztaná. Ezért is helyezi, utaztatja

magát folytonosan „kívülre”, olyan messzire, mintha a mesékbe. A Lump úr... akár verses útikönyvként is olvasható. De a szerző nem áltatja, nem csapja be magát: az ember mindenütt kisebbségi, Kárpátalján is, a Király utcában meg Canberrában is az. Riadt, játékaiba, mondókáiba kapaszkodó gyerek („Gyer-földön élnek a gyerek”).

Lengyel Tamás versbeszéde leginkább Domonkos István vendégmunkásának kínlódo önkifejezésére emlékeztet. De az ő lírai hőse már természetesnek tartja az állapotát, otthonosan mozog a világ nyelvi zűrzavarában és csököttségében, az idegenlétben. Vándorlegény, vándordíák, vándorapa. Tudja, hogyan kell az abszurdításban berendezkedni („télén, ha tudok, melegszen / gyilkosokkal nem verekszen”). Az élőbeszéd nyersségét, a szlenget társítja józsefattilai, weöresi nyelvi játékokkal. Így aztán a világ vége mégiscsak itt hever a lépcsőnkön, a bejárat előtt.

Lengyel Tamás megérkezett.

Reményi József Tamás

980 Ft

Ú J V I Z E K E N